

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

ADHD Norge • Afasiforbundet i Norge • Autismedforeningen i Norge • Cerebral Parese-foreningen • Dysleksiforbundet i Norge • Forbundet Tenner og Helse • Foreningen for Blødere i Norge • Foreningen for El-overfølsomme • Foreningen for Fragilt X-Syndrom • Foreningen for Hjertesyke barn • Foreningen for Kroniske Smertepasienter • Foreningen for Muskelsyke • Foreningen for Søvn sykdommer • Hørselhemmedes Landsforbund • Interesseforeningen for LMBB syndrom • Klinefelterforeningen i Norge • Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende • Landsforeningen Alopecia Areata • LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke • Landsforeningen for Huntingtons Sykdom • Landsforeningen for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde • Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte • Landsforeningen for Overvektige • Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri • Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge • Landsforeningen mot Fordøyelsesykdommer • Leverforeningen • Marfanforeningen • Mental Helse Norge • Momentum • Morbus Addisons Forening • Multippel Sklerose Forbundet i Norge • Norges Astma- og Allergiforbund • Norges Blindeforbund • Norges Diabetesforbund • Norges Døveforbund • Norges Fibromyalgi Forbund • Norges Migreneforbund • Norges Myalgisk Encefalopati Forening • Norges Parkinsonforbund • NORILCO • Norsk Cøliakiforening • Norsk Dysmeliforening • Norsk Epilepsiforbund • Norsk Forbund for Svaksynte • Norsk Forening for Analatresi • Norsk Forening for Cystisk Fibrose • Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom • Norsk Forening for Nevrofibromatose • Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta • Norsk forening for Tuberos Sklerose • Norsk Hemokromatoseforbund • Norsk Immunsviktforening • Norsk Interesseforening for Kortvokste • Norsk Interesseforening for Stamme • Norsk Keratoseforening • Norsk Kraniofacial Forening • Norsk Landsforening for Laryngektomerte • Norsk Lyntødemforening • Norsk Porfyriforening • Norsk Psoriasisforbund • Norsk Revmatikerforbund • Norsk Thyreoideaforbund • Norsk Tourette Forening • SpProstatakreftforeningen (PROFO) • Ryggforeningen i Norge • Ryggmarksbrokk- og Hydrocephalusforeningen • Rådgivning om spiseforstyrrelser • Støtteforening for Kreftsyke Barn • Turner Syndrom Foreningen i Norge

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Vårt arkiv: 451
Vår fil: B09-OH037
Saksbeh: Ove Helset

Oslo, 1. oktober 2009

HØRING - FORSLAG TIL ENDRING I OPPLÆRINGSLOVEN – BORTVISNING AV ELEVER

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) er bedt om å gi sin uttalelse om forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven, der det åpnes for å delegere rektors myndighet når det gjelder bortvisning av elever fra undervisningen.

FFO støtter ikke forslaget om at rektors myndighet til å bortvise elever fra undervisningen kan delegeres til lærere eller annet personale i skolen.

Å bortvise en elev er et alvorlig reaksjon og sanksjonsmiddel. I NOU 1995:18 *Ny lovgivning om opplæring*, som er forarbeidet for dagens opplæringslov, påpekes det i kapittelet som dreier seg om refsingstiltak, at bortvisning er et av de mest alvorlige og inngripende reaksjonene overfor forseelser skolesamfunnet har.

Det kan være mange årsaker til at en elev bortvises fra skolen, enten det er for kortere eller lengre perioder, og henger som regel sammen med grove brudd på skolens ordensreglement. I enkelte tilfeller kan også bortvisninger være knyttet til hendelser som er relatert til elevers atferdsvansker, som for eksempel ADHD, Tourette og Aspergers syndrom.

Det understrekes i NOU 1995:18 *Ny lovgivning om opplæring*: "... at den særlige reguleringen ikke betyr at bortvisning er en type refsingstiltak som er spesielt hensiktsmessig, eller som bør eller skal brukes ofte i skolen. Tvert imot vil bortvisning ofte, særlig i grunnskolen, være en svært lite hensiktsmessig reaksjon overfor elever med atferdsvansker". Dette er en vurdering FFO stiller seg bak, og som vi mener er fortsatt gjeldende.

Oppstår det alvorlige hendelser i skolen som krever at en elev må bortvises, mener FFO at dette er en sak rektor må kjenne til og som rektor, som øverste ansvarlige på en skole, må avgjøre. Rektor har etter opplæringsloven ansvar for at skolen har et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. I dette ligger også ansvaret for de sanksjonsmidler skolen har. At dette ansvaret skal delegeres til en lærer eller til annet personale i skolen fremstår i FFOs øyne, som et billig og lettventilt tiltak for skolen, der urolige elever lett kan tas ut av klasserommet og bortvises, i stedet for at det settes inn tilpassede tiltak. FFO er redd for at denne oppmykningen av lovverket åpner for at lettvinde løsninger blir "minste motstands vei" for pressede lærere.

Bortvisninger er et resultat av at noe er galt, og en delegering av denne myndigheten til lærerne kan bidra til at de bakenforliggende problemene ikke avdekkes og adresseres. Videre handler også dette om elevs rettssikkerhet. Hvordan kan en kontrollere at bortvisninger ikke skjer i affekt, og hvordan kan en kontrollere at bortvisninger ikke er forskjellsbehandling eller diskriminering? Elever med eksempelvis ADHD eller andre konsentrasjonsvansker vil i særlig grad havne i situasjoner der de ofte kan bli bortvist, når det de faktisk trenger er målrettede (spesial)pedagogiske tiltak og tilpasninger.

FFO stiller også spørsmålsteget ved elever og foreldres klagerett på bortvisningsvedtak, samt hvordan en skal gjennomføre tilsyn og kontrollere makten når rektor delegerer ansvaret til læreren? FFO mener lovendringen vil svekke elevens rettigheter. Elever har både rett og plikt til å gå på skolen og få et tilpasset opplæringstilbud. En enda mer lettventilt tilgang til ta elevene ut fra skolen på denne måten innskrenker denne retten og plikten. Kunnskapsdepartementet hevder i høringsnotatet at de ønsker å bevare og styrke lærerens autoritet ved denne lovendringen. Å delegere denne muligheten, virker i FFOs øyne, mot sin hensikt. Lærere bør heller ha en økt autoritet til å få gjennomført tiltak som gjør at en unngår at slike sanksjoner settes i verk.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Liv Arum
Generalsekretær